

کد مستند:
GCC-PA-57-05

به نام خالق هستی بخش

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

«بیمارستان امام خمینی (ره) استهبان»

مار گزیدگی

(Snake Bite)

تهیه کننده: علی اکبر احمدی

منبع:

آتش زاده - فروزان / پرستاری داخلی جراحی
ایمنی - ایدز - آلرژی - روماتولوژی / برونر سوارث ۱۳۹۵

تاریخ تدوین: پاییز ۱۴۰۰

تاریخ بازنگری: بهار ۱۴۰۲

- درمان با شوک الکتریکی
- مالیدن یا تزریق مواد شیمیایی یا دارویی
- کرایو تراپی یا فرو بردن عضو مبتال در یخ یا گذاردن کیسه یخ تدابیر درمانی در بیمارستان و اورژانس
- :
- (۱) اولین اقدام بررسی علائم حیاتی ، معاینه سریع و کامل بیمار و در صورت لزوم اقدام های حمایت قلبی پیشرفته می باشد.
- (۲) قدم بعدی بررسی محل گزش ، تعیین مقدار تورم با اندازه گیری محیط اندام مبتلا است.
- با توجه به پیشرفت ادم و از دست دادن هر گونه عملکرد حسی و عروقی محل گزش باید مد نظر قرار گیرد.
- (۳) بیمار باید مانیتور قلبی داشته باشد و به طور مکرر علائم حیاتی وی ثبت شود.
- (۴) تجویز ضد سم بعنوان مهمترین و فوری ترین تصمیم گیری
- سرم های پلی والان ضد مار گزیدگی به شکل آمپول های ۱۰ میلی لیتری قابل تزریق وریدی و عضلانی در دسترس هستند.

(۳) مونیتورینگ

(۴) انجام A/U و بررسی هماتوری و میوگلوبینوری تدابیر درمانی در محل

حادثه:

- آرام نمودن و اطمینان دادن به بیمار به دلیل وجود ترس و وحشت در او . نباید به بیمار اجازه حرکت داد. زیرا فعالیت باعث افزایش سرعت انتقال سم می شود.
- برای جلوگیری از گسترش انتقال سم توصیه می شود که نوار محکم پهنی که جلوی خروج جریان لنفاتیک را بگیرد در قسمت پروگزیمال محل گزش ببندید. این نوار باید به گونه ای بسته شود که یک یا دو انگشت به آسانی از زیر آن بگذرد.
- تخفیف و تسکین علائم زودرس و خطرناک مسمومیت
- هر چه سریعتر بیمار را به مرکز مجهزی که در آنجا سرم ضد زهر مار وجود دارد ، اعزام نمایید. به جزء بی تحرکی عضو گزیده شده ، سایر کمک های اولیه قدیمی و دستکاری زخم محل گزش مناسب نیست. بخصوص بایستی از اقدامات زیر خودداری نمود.
- بردن زخم
- شکافتن زخم

مقدمه:

آسم بیماری شایعی است که راه های هوایی را درگیر می کند. در این بیماری لوله های تنفسی در ریه ها بطور قابل برگشت تنگ می شوند. علائم این بیماری سرفه ، خس خس سینه ، احساس فشار روی قفسه سینه و تنگی نفس می باشد. آسم بسته به شرایط بیماری و درجه تنگی راه های تنفسی ، درجات خفیف ، متوسط تا شدید دارد. آسم ممکن است در هر سنی شروع شود ولی اغلب شروع آن از دوران کودکی می باشد.

چه عواملی در بروز آسم مؤثرند:

علت بروز آسم ، التهاب راه هوایی با منشأ ناشناخته می باشد. این التهاب موجب تحریک عضلات راه های هوایی شده و آنها را منقبض می کند . این مسأله باعث تنگ شدن راه های هوایی می شود. به همین دلیل بیمار دچار خس خس سینه و تنگی نفس می شود. التهاب همچنین باعث می شود که یک الیه مخاط و ترشح غیرطبیعی در داخل راه های هوایی بوجود آید که خود موجب سرفه شده و راه های هوایی مسدود می شود.

- بعنوان مثال اضطراب بیمار ممکن است باعث تاکی کاردی ، تپش قلب و لرزش ، برافروختگی و تعریق گردد و به دنبال آن احساس سفتی در قفسه سینه و افزایش تعداد تنفس ، گیجی ، غش ، اسپاسم و گرفتگی دستها و پاها ، کرختی و بی حسی انتهای اندام ها بروز نماید و درد ناشی از اثر زهر نیز تشدید گردد.

- در مورد افعی ها و بعضی از کبراها سپس درد ، تورم ، سفتی و التهاب به سمت انتهای عضو گزیده شده پیشرفت می کند. همچنین ممکن است غدد لنفاوی مربوط به عضو گزیده شده نیز بزرگ و سفت شوند.

- تهوع ، استفراغ و سردرد نیز از علائم مسمومیت های سپتیک شدید هستند.

- کلومیتوز پلی مورف (نوتروفیلی) بدنبال گزش اکثر مارها شایع است و حاکی از مسمومیت شدید می باشد.

- گاهی ممکن است ، بعلت واکنش های آنافیالکتیک نسبت به زهر مار در طی چند دقیقه کلاپس و اختلال هوشیاری رخ دهد و بدنبال آن استفراغ ، دردهای شکمی (کولیک)، اسهال ، آنژیوادم و خس خس سینه بروز نماید. علت بروز واکنش های آنافیالکتیک را به وجود بعضی از آنزیم ها در زهر مار نسبت می دهند.

این آنزیم ها باعث آزادسازی هیستامین ، برادی کینین و سروتونین می شوند.

ارزیابی و یافته های پاراکلینیکی:

۱)آزمایش های پایه شامل CBC ، شمارش پالکت ،آزمایش های انعقادی FDP,PTT,PT (و فیبرینوژن)الکترولیت ها ، BUN ، کراتین ، گروه خونی و کراس مچ

- با بررسی و انجام این آزمایشات عملکرد کلیه ،وضعیت مایعات و سیستم انعقادی بیمار ارزیابی می شود.

- این آزمایشات بهتر است که هر ۴ ساعت در ۱۲ساعت اولیه تکرار شوند زیرا کواگولوپاتی عموماً در ابتدا مشخص نبوده و بعداً تظاهر می یابد.

- بعد از تجویز ضد زهر نیز باید این تست ها را تکرار نمود تا زمانی که به سطح نرمال یا نزدیک به نرمال برگردند.

۲)انجام CXR و ABG در بیماران با سابقه بیماری ریوی و یا وجود علائم ریوی جدید جهت احتمال پیدایش ARDI